Czas na miłosc abò nen przeklãti Walãti

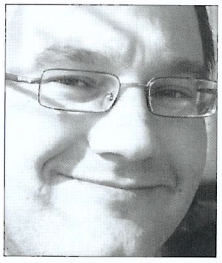

TÓMK FÓPKA

Piãknô jak słuńce, co w swim widze
całą snôżosc dnia zawiérô
Jak deszczowô kropla czëstô,
co w ni młodosc sã przezérô
Skòrno leno z òczów zdżiniesz –
teskniã, żdajã, Cã wëzéróm...

Dzéń Swiãtégò Walãtégò. Kùli taczich wiérztków niecerplëwą rãką pisónëch sã pòkôże...? Kùli wseczëców òstónie zaklãtëch w słowa...? Wiele. I różné to zortë miłotë bãdą.

Jak pisac mdze młodé, niedowinné dzéwczã do swégò ùmiłowónégò? Mdze pewno ò òczach, sercu i miłotny hëcy: „Pôlisz mie òkã, serce mie gòrô. Czej cebie ni ma, całô jem chòrô..."

A knôp jak? To je jinszô „pòezjô": „Môsz òczë jak dwa błotka a ząbczi jak ne chójczi prostëchné, jes téż słodkô jak cëczer abò bómczi...".

Jakùż to bëło chùtczi, za dôwnëch lat? Pradôwnëch? Na pòczątkù bél bòdôj grif. Kaszëbsczi, nasz nôrodny stwór. Jak òne sã do se cmùlałë?

– Hrrrrbbbbbbbbbbbbrrruuuum? Eeeeeeeeeeeeeeee!

Nick dzywnégò, że ju jich ni ma...

A ksążã Swiãtopôłk, jaczim jãzëkã gôdôł do swi kòchlińszczi?

Bëło to: – Pòdôj mie nen szołm, Sulisławò i dôj mie sã napic z twégò zdrzódła...?

Sóm Swiatowid tegò nie pamiãtô...

Pózni bëlë rozmajiti òkùpańcë. Jich miłosc nas nie jinteresëje. A mòże jo?

Dzysô tej-sej sã téż trafi, że jedna najô bierze sobie cëzyńca, dôjmë na to mùrzina, araba abò warszawiaka. Jo, miłosc je slepô a miészanié genów dobrze robi Kaszëboma. Temù précz jidze nen „kaszëbsczi gen", co nie lëdô môłëch dzôtk.

Chłopi z Kaszëb na wanogach abò robòtach za grenćoma téż „harbatë tim nie miészają"... A białczi z jinszich dzélów Europë i swiata naszich lubią. Bò robòtny taczi je, mało pije, dobrze jé i bëlno kòchô.

Lecą tej słowa miłotë z kaszëbsczim céchã: Ij love cebie! Jô liebe dich! Ce amo! Jô liubliu ciebia! Kocham Ce! I tak dali...

Jaką miłotã pòkôże państwòwi rząd swòjima òbiwateloma? Może zôs jaczi pòdatk pùdze w górã a receptë nie mdą do wëkùpieniô? Òni to sã dopiérze znają na miłoscë! Dzywné, że jesz specjalnégò minysterstwa do te nie pòwòłelë?! Pòdpòwiém pôrã pòzwów, może sã przëdadzą: „Min. ds. niekòchónëch ùstawów i wszelejaczich a bëlejaczich prawów", „Min. ds. niemùjkónëch pòdwiżkoma", „Min. ds. sejmòwi i senatowi plestóny pòrnografie"...

Czejbë pies abò kòt rozmiół pisac, jaczi bë lëst miłotny do swégò miéwcë napisół? „Czej mie leno wezniesz na rãce – cos mie bierze, cos krãcy! A ga mie w miskã dôwôsz – wstec je mie to rozegracją nową! Kòchóm Cã òd zeszłi jeseni, òd pierszégò pòcknieniô!"

A starszi lëdze w tzw. „dodomie spòkójny staroscë", co jich dzecë òddelë jak niepòtrzébné domòwé statczi? Jak òni piszą miłotné lëstë? Może smsã. „Chòcô Twégò za Bògа miona nie pamiãtóm, mùszã Cë pòwiedzec, że jes baro piãknô..." A òna mù òdpòwié: „Mòje miono w całoscë nie je wôżné wcale – sama nie pamiãtóm, jak mie na chrzce dalë..." a może tak: „Drëchù mój miłi, Drëchù serdeczny. A propos ti nocë tak cemny i wietrzny: Czasã tak przińdze, że nick nie wińdze. Jak gôdôł kształ jeden, co lëdzóm bél żëczny...".

Są téż taczi, co nie brëkùją jinëch, cobë swą miłosc wëlôc... do sebie. Narcyzowie. Sómkòwie. To dosc, mëszlã, tóno jima wëchòdzy. Z rena przed zdrzadłã môłi mònolog, np. „Jes të piãkny jak lëlija – wszëtczich snôżotą pòbijesz!" abò „Rzeknij zdrzadło, rzeknij szczero, chto mie tak nôbarżi kòchô?" A zdrzadło òdpòwiôdô: „Kòchô ce òjc, sostra i matka. Miłują: probòszcz, brat i sąsôdka. Ale nôbarzi jes sóm w swim gùsce. Wierzë mie, na mie mòżesz sã spùscëc!".

A tak pò prôwdze to kaszëbsczé walãtinczi są w Noc Swiãtégò Jana, w czerwińcu. Dzéwczãta gòło szukają pò lese za kwiatã parpacë a knôpi mògą jima „pòmagac"... To je lepszi czas na miłosc. Ceplészi.

Chòcô na miłosc wiedno je czas :)

SŁOWÔRZK: Wid – światło; **snôżosc** – piękno; **sã przezérô** – przegląda się; **kùli** – ile; **wseczëcé** – uczucie; **zort** – rodzaj; **hëc** – żar; **gòrô** – mocno pali się, buzuje; **czej** – gdy; **bómczi** – cukierki; **cmùlëc sã** – przymilać się, umizgiwać; **szołm** – żołnierskie nakrycie głowy; **céch** – tu: akcent; **mùjkac** – pieścić; **plestac** – gadać od rzeczy; **miéwca** – właściciel; **pòcknienié** – niuchnięcie; **statczi** – sprzęty; **sómk** – egoista; **zdrzadło** – lustro; sã spùscëc – **zdać się**; **parpac** – paproć.